

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

І. І. Хожило, Т. В. Кравцова

СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ЦІЛЬОВИМИ ГРУПАМИ

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи
для здобувачів ступеня бакалавра
освітньо-професійної програми «Соціальна та молодіжна робота»
зі спеціальності 231 Соціальна робота

Дніпро
НТУ «ДПУ»
2025

Соціальна робота з цільовими групами [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до виконання курсової роботи для здобувачів ступеня бакалавра освітньо-професійної програми «Соціальна та молодіжна робота» спеціальності 231 Соціальна робота / уклад.: І. І. Хожило, Т. В. Кравцова ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2025. – 24 с.

Укладачі:

І. І. Хожило, д-р наук з держ. упр., проф.

Т. В. Кравцова, канд. техн. наук, доц.

Затверджено науково-методичною комісією спеціальності І10 Соціальна робота та консультування (231 Соціальна робота) (протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.) за поданням кафедри державного управління і місцевого самоврядування (протокол № 21 від 10 липня 2025 р.)

Уміщено методичні поради щодо підготовки курсової роботи з дисципліни «Соціальна робота з цільовими групами», загальні положення щодо складання звіту про виконання курсової роботи, а також методичні рекомендації щодо її організації та захисту. Розкриті компоненти, що сприяють формуванню професійних компетентностей, а також підкріпленню комплексу компетентнісних характеристик студентів (знань, умінь, комунікацій, автономності, соціальної відповідальності та академічної доброчесності) у процесі виконання курсової роботи.

Орієнтовано на активізацію навчальної діяльності здобувачів ступеня бакалавра спеціальності «Соціальна робота» та закріплення практичних навичок у засвоєнні дисципліни «Соціальна робота з цільовими групами».

Відповідальний за випуск завідувач кафедри державного управління і місцевого самоврядування І. А. Чикаренко, д-р наук з держ. упр., проф.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	6
2. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕМ КУРСОВИХ РОБІТ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА РОБОТА В ЦІЛЬОВИХ ГРУПАХ»	7
3. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	11
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	15
5. ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ КУРСОВИХ РОБІТ	16
ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ	17
ДОДАТКИ	23

ВСТУП

Курсова робота з навчальної дисципліни «Соціальна робота з цільовими групами» є важливим етапом навчального процесу, який дозволяє здобувачам вищої освіти закріпити та поглибити отримані теоретичні знання, розвинути аналітичне мислення та набути практичних навичок у сфері соціальної роботи. Виконання курсової роботи сприяє формуванню професійної компетентності майбутніх спеціалістів, оскільки передбачає самостійне дослідження актуальних проблем соціальної роботи з цільовими групами населення.

Навчальна дисципліна «Соціальна робота з цільовими групами» вивчає специфіку роботи з різними категоріями клієнтів, які потребують особливої уваги та підтримки з боку соціальних працівників. До таких груп належать діти-сироти, люди з інвалідністю, люди похилого віку, бездомні, люди, які опинилися у складних життєвих обставинах, переселенці та інші соціально незахищені категорії. Тому глибоке розуміння специфіки потреб, проблем і шляхів їх вирішення є ключовим завданням професійної підготовки студентів.

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи покликані надати здобувачам вищої освіти структурований підхід до написання роботи, допомогти у виборі теми, визначенні мети та завдань дослідження, методів аналізу та обґрунтування отриманих результатів. Також містять основні вимоги до змісту, оформлення та порядку захисту курсової роботи.

Особливу увагу приділено методологічним підходам до аналізу проблематики соціальної роботи з цільовими групами, що передбачає використання сучасних наукових підходів, нормативно-правових актів та міжнародного досвіду. Важливим аспектом є розгляд практичних кейсів та використання емпіричних даних, що дозволяє здобувачам вищої освіти не лише теоретично вивчити питання, а й сформулювати власні висновки та рекомендації щодо вдосконалення соціальної роботи в Україні.

Тематику курсових робіт розробляє кафедра державного управління і місцевого самоврядування, а завдання для здобувачів – викладач, який

здійснює керівництво цим видом діяльності для конкретної групи. Здобувачу надається право запропонувати на розгляд кафедри власну тему курсової роботи, наприклад, за матеріалами виробничої практики, обрати завдання, що має конкретне практичне значення, тобто виконати реальну курсову роботу.

Курсова робота виконується здобувачем самостійно під керівництвом викладача. Під час виконання курсової роботи здобувач повинен:

- обрати й узгодити з керівником тему;
- отримати завдання;
- самостійно виконувати курсову роботу, використовуючи засоби методичного та інформаційного забезпечення;
- відвідувати консультації;
- сприймати зауваження та оперативно виконувати методичні поради керівника;
- подати готову курсову роботу на перевірку керівнику;
- підготувати доповідь про основні положення курсової роботи;
- захистити роботу.

Керівник курсової роботи зобов'язаний:

- видати здобувачам завдання на роботу з визначенням терміну виконання й захисту;
- керувати виконанням курсової роботи;
- скласти графік консультацій і дотримуватись його;
- контролювати хід та якість виконання курсової роботи;
- інформувати на засіданні кафедри про хід виконання курсової роботи;
- перевірити й оцінити якість виконання курсової роботи.

Здобувач, який без поважної причини до кінця сесії не захистив курсову роботу, вважається таким, що має академічну заборгованість.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Індивідуальна робота постає важливою складовою підготовки висококваліфікованих фахівців у закладах вищої освіти. Важливим напрямком такої роботи є написання і захист здобувачами вищої освіти курсових робіт. Курсові роботи – це навчально-наукові дослідження, що виконуються здобувачами вищої освіти індивідуально під час їхнього навчання в університеті. Вони містять науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати, положення, які виносяться автором для публічного захисту й дозволяють визначити міру засвоєння теоретичного матеріалу, вміння аналізувати й застосувати його в різних ситуаціях навчально-професійної та майбутньої професійної діяльності.

Метою курсової роботи з дисципліни «Соціальна робота з цільовими групами» є вивчення теоретичних і практичних аспектів соціальної роботи з цільовими групами, аналіз існуючих підходів і методів роботи з вразливими категоріями населення, розробка рекомендацій щодо вдосконалення соціальної підтримки цих груп.

Завдання курсової роботи:

- проаналізувати теоретичні основи соціальної роботи з цільовими групами;
- дослідити основні проблеми та потреби цільових груп у контексті соціальної роботи;
- розглянути нормативно-правові акти та міжнародний досвід у сфері соціальної підтримки цільових груп;
- визначити сучасні методи та підходи до соціальної роботи з незахищеними категоріями населення;
- проаналізувати ефективність існуючих соціальних програм та ініціатив;
- розробити практичні рекомендації щодо вдосконалення соціальної роботи з цільовими групами.

Виконання поставлених завдань сприятиме формуванню глибокого розуміння специфіки соціальної роботи з різними категоріями клієнтів та виробленню ефективних підходів до їх супроводу.

У процесі виконання курсової роботи студенти мають розвинути/вдосконалити наступні навички:

- самостійно формулювати проблему;
- визначати мету, основні завдання, об'єкт та предмет дослідження;
- здійснювати пошук і підбір потрібної інформації;
- логічно і послідовно висловлювати свої думки, пропозиції, робити аргументовані висновки щодо теоретичного матеріалу, явищ та фактів соціально-педагогічної діяльності;
- правильно оформлювати опрацьований матеріал;
- публічно захищати підготовлену курсову роботу (створювати презентацію, робити наукові повідомлення, відповідати на поставлені запитання, захищати власну точку зору тощо).

Запропонована тематика курсових робіт знаходиться у відповідності до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів «Соціальна та молодіжна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» спеціальності 231 «Соціальна робота», відповідає проблематиці сучасних напрямків соціальної роботи, тісно пов'язана з практичними потребами фаху, задачами сталого розвитку та напрямками вдосконалення життя українського суспільства.

2. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕМ КУРСОВИХ РОБІТ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА РОБОТА В ЦІЛЬОВИХ ГРУПАХ»

1. Становлення та розвиток системи соціальної роботи з цільовими групами в незалежній Україні.
2. Аналіз викликів війни в системі соціальної роботи з цільовими групами та шляхи їх подолання.
3. Безробіття молоді як соціальна проблема: національний вимір.

4. Роль основних суб'єктів у сфері соціальної роботи з цільовими групами населення.
5. Сучасна система соціальної роботи з цільовими групами населення.
6. Роль та місце системи соціальної роботи в цільових групах у межах євроінтеграційного руху України.
7. Безробіття молоді як соціальна проблема: досвід зарубіжжя для України.
8. Роль соціально-профілактичного тренінгу у роботі з цільовими групами.
9. Конституційні основи формування системи соціальної роботи в цільових групах в Україні.
10. Особливості соціальної роботи з членами родин військовослужбовців та ветеранів.
11. Соціальна інтеграція ветеранів у громаду: методи та інструменти соціальної роботи.
12. Професійна реабілітація ветеранів: аналіз кращих практик.
13. Методи соціальної роботи з ветеранами: вітчизняний та зарубіжний досвід.
14. Психосоціальна підтримка ветеранів: досвід соціальної роботи в Україні.
15. Соціальна робота як чинник реалізації та розвитку ветеранської політики.
16. Особливості організації соціальної роботи в умовах пандемії COVID-19: уроки для сьогодення.
17. Зміст та організація соціальної роботи в закладах інтернатного типу в контексті деінституціалізації.
18. Індивідуальне консультування в соціальній роботі: зміст та особливості.
19. Конфлікти в сім'ї: роль соціального працівника щодо їх попередження.

20. Методи та форми роботи соціального працівника з неповною сім'єю.
21. Соціальні послуги та підтримка осіб з інвалідністю.
22. Основи соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами.
23. Євроінтеграційні орієнтири України для соціальної роботи в цільових групах.
24. Особливості соціальної роботи з дітьми та молоддю в умовах дії правового режиму воєнного стану.
25. Система захисту соціальних прав дітей та молоді в Україні.
26. Охорона здоров'я як складова соціальної роботи в цільових групах.
27. Роль міжнародних інституцій в організації соціальної роботи з цільовими групами.
28. Роль соціального працівника в конфліктних та екстремальних ситуаціях.
29. Система соціальної роботи з сім'єю в Україні.
30. Соціальна підтримка дітей з числа внутрішньо-переміщених осіб: аналіз сучасних підходів та методів.
31. Соціальна робота з дітьми, які зазнали насильства.
32. Соціальна робота з сім'ями в складних життєвих обставинах.
33. Соціальний захист дітей та молоді: вітчизняний та зарубіжний досвід.
34. Соціально-психологічний тренінг як форма інтерактивного навчання.
35. Технології соціального консультування в режимі онлайн.
36. Технології формування здорового способу життя в молодіжному середовищі.
37. Сучасні стандарти соціального захисту цільових груп населення в Україні.
38. Удосконалення основних напрямів соціального забезпечення безробітних в Україні.
39. Організація соціальної роботи з цільовими групами на рівні громади.
40. Аналіз нормативно-правової бази щодо соціальної роботи в цільових групах: український досвід.

41. Аналіз нормативно-правової бази щодо соціальної роботи в цільових групах: досвід країн ЄС.

42. Сучасні підходи соціальної роботи у сфері підтримки людей похилого віку.

43. Сучасний стан системи соціального захисту та забезпечення одиноких матерів (батьків).

44. Напрями соціальної роботи з особами, постраждалими від аварії на ЧАЕС.

45. Соціальний захист дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.

46. Соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами (ВПО).

47. Соціальна робота зі здобувачами вищої освіти: основні напрями.

48. Соціальні наслідки COVID-19 в Україні та світі: виклики і перспективи соціальної роботи.

49. Розвиток соціальних мереж підтримки в сучасній соціальній роботі.

50. Громадські організації як суб'єкт соціальної роботи з цільовими групами.

51. Розвиток законодавства України у сфері надання соціальних послуг.

52. Планування та організація соціальної роботи в громаді.

53. Стандартизація соціальних послуг в Україні: сучасний стан та перспективи.

54. Розвиток системи електронних соціальних послуг в Україні.

55. Інноваційні цифрові технології у практиці соціальної роботи.

Здобувачі вищої освіти можуть обрати свою тему курсової роботи на умовах її попереднього узгодження з викладачем. (Назва теми має бути якомога коротшою, відповідати фаху здобувача, суті завдання, вказувати на мету дослідження і його завершеність).

Подальше змінення або коригування теми курсової роботи можливе лише з дозволу керівника при достатньому обґрунтуванні здобувачем доцільності внесення змін.

3. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота оформлюється як окремий документ державною мовою, згідно із загальними правилами оформлення звітної документації, пишеться від імені третьої особи, містить певний варіант завдання та обов'язкові структурні елементи (табл. 3.1): титульний аркуш (Додаток А), зміст (Додаток Б), вступ, два розділи, висновки, список використаних джерел, додатки (у разі необхідності).

Таблиця 3.1

Загальна структура курсової роботи

Структурний елемент курсової роботи	Рекомендований обсяг, аркуші	Наявність нумерації
Титульний аркуш	1	Нумерується, але номер сторінки на титульному аркуші не ставиться
Зміст	1	Нумерується
Вступ	2	
Розділ 1. Огляд соціальної проблеми у конкретній цільовій групі	12-15	
Розділ 2. Шляхи (напрямки, методи) вирішення соціальної проблеми	17-23	
Висновки	2-3	
Список використаних джерел	Не менше 15-20	
Додатки	На розсуд автора	

Звіт про виконання курсової роботи починається з титульної сторінки (Додаток А) методичних рекомендацій.

Вступ. У вступі здобувач вищої освіти надає короткий опис актуальності визначеної соціальної проблеми для конкретної цільової групи, а також описує завдання, які, на його думку, необхідно виконати для вирішення визначеної соціальної проблеми. Бажано визначити об'єкт й предмет дослідження, сформулювати його мету.

Актуальність дослідження та міра розроблення теми розкривається шляхом стислого аналізу наукового доробку вчених, порівняння існуючих спроб розв'язання досліджуваної проблеми в публікаціях сучасних фахівців із соціальної роботи, лаконічного огляду літератури, на яку опирався здобувач. На основі такого аналізу, визначених протиріч виділяється аспект проблеми, на розв'язання якого будуть спрямовані зусилля автора курсової роботи.

Об'єкт дослідження – це частина реальності, яка підлягає дослідженню, тобто процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, обране для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта і конкретизує, що саме в об'єкті буде вивчатися.

Об'єкт і предмет дослідження, як категорії наукового процесу, співвідносяться між собою як загальне і часткове. Наприклад, об'єктом дослідження є сімейне неблагополуччя, а його предметом – особливості соціальної роботи з сім'ями, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Мета дослідження визначає кінцевий результат, якого автор курсової роботи планує досягти. Вона може передбачати необхідність встановлення, виявлення наукових фактів, закономірностей, динаміки, вікових та індивідуальних особливостей психічного розвитку різних категорій населення, обґрунтування найбільш ефективних шляхів соціально-психологічного супроводу особистості та цільової групи. Мета формулюється чітко, зазвичай, одним реченням, реалізується через вирішення дослідницьких завдань.

Розділ I. Огляд соціальної проблеми у конкретній цільовій групі.

Зміст цього розділу повинен розкривати аналіз соціальної проблеми, характерної для обраної цільової групи. Рекомендується розглянути історичні аспекти виникнення проблеми, її сучасний стан, основні причини та наслідки. Також слід надати статистичні дані, що ілюструють масштаб проблеми, та звернути увагу на існуючі соціальні програми та ініціативи, спрямовані на її подолання. Особливу увагу варто приділити міжнародному досвіду та його застосуванню в українському контексті. Аналіз проблеми має бути

підкріплений науковими дослідженнями, офіційними документами та аналітичними матеріалами.

За необхідності розділ може бути поділений на підрозділи.

Розділ 2. Шляхи (напрямки, методи) вирішення соціальної проблеми.

У другому розділі необхідно розглянути можливі шляхи, напрямки та методи вирішення соціальної проблеми, характерної для обраної цільової групи. Рекомендується зосередитися на аналізі ефективності існуючих соціальних програм, державної політики, а також діяльності недержавних організацій у цій сфері. Важливо розглянути як традиційні, так і інноваційні підходи до вирішення проблеми, включаючи соціальні, економічні, правові та психологічні методи впливу. Також слід звернути увагу на міжнародний досвід та можливість його адаптації до українських реалій. Важливим аспектом є аналіз міжсекторальної співпраці (взаємодія державних органів, громадських організацій, бізнесу та волонтерських ініціатив) та її вплив на покращення ситуації.

Окремо варто виділити роль соціального працівника в процесі подолання проблеми: які методи і підходи він може застосовувати у своїй діяльності, як здійснюється оцінка ефективності його роботи, які компетенції необхідні для успішного виконання професійних обов'язків.

Завершенням розділу має бути узагальнення результатів аналізу та формулювання конкретних пропозицій щодо вдосконалення роботи в цій сфері.

За необхідності розділ може бути поділений на підрозділи.

Висновки. У висновках коротко наводяться найбільш важливі теоретичні та практичні положення, які містять оцінку досягнутих результатів з точки зору відповідності меті курсової роботи та сформульованим у вступі завданням. Послідовність висновків має відповідати поставленим і наведеним у вступі завданням. У висновках зазначається загальний внесок автора курсової роботи в теорію та практику науки, окреслюється коло подальших наукових досліджень цієї проблеми.

Список використаних джерел розміщується після висновків. Він складається з сучасних літературних джерел (переважна кількість за останні п'ять років), що були використані студентом при написанні курсової роботи, а саме: авторефератів дисертацій, підручників, навчальних посібників, монографій, статей у періодичних виданнях, інтернет-ресурсів тощо. Кількість використаних джерел залежить від ступеня розроблення проблеми тощо.

Додатки включають допоміжний матеріал, який використовується для повноти сприймання змісту курсової роботи: зразки проспектів, рекламних плакатів, буклетів, скріншотів сторінок з мережі Інтернет; великі за обсягом таблиці; таблиці зібраних емпіричних даних; зразки протоколів, бланків; інструкції та розроблені анкети, бланки соціопитувань, схеми інтерв'ю, схеми спостереження тощо (за потреби); ілюстрації допоміжного характеру; інші матеріали, що мають прикладне значення (рисунок, фотокартки тощо).

Обсяг додатків не обмежується, але повинен визначатися реальними потребами курсової роботи. Якщо розміщений у додатках матеріал не є авторським, обов'язково потрібно вказувати посилання на джерело. Розміщення додатків та їх нумерація мають відповідати послідовності їх згадування в тексті.

Усі елементи оформлення тексту звіту (висота і розмітка, подання креслень, формул і таблиць) відповідають вимогам оформлення, наведеним у [2].

Звіт оформлюється у вигляді рукопису (електронний документ), роздрукованого за допомогою комп'ютера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210 x 297 мм) з абзацом відступ 1,25 см, міжрядковим інтервалом 1,5 з використанням шрифту Times New Roman розміром 14 пт. Текстовий редактор Word. Текст звіту (крім назв структурних частин) вирівнюється по ширині. Лапки по всьому тексту має бути однаковим.

Текст звіту друкується з дотриманням таких полів: верхня, нижня, ліва – не менше 20 мм, права – не менше 10 мм.

Структурні елементи звіту починаються на новому аркуші і не нумеруються, а заголовками є заголовки структурних елементів («ЗМІСТ», «РОЗДІЛ 1», «РОЗДІЛ 2» тощо), які розташовуються посередині рядка і друкуються великими жирними літерами без крапки в кінці.

Розділи та підрозділи повинні мати заголовки. Заголовки підрозділів звіту починаються з абзацного відступу і друкуються малими літерами з абзацного відступу жирним шрифтом, вирівнюванням по ширині, крім першої великої, без підкреслення, без крапки в кінці. У кінці заголовка крапка не ставиться. Кожну структурну частину роботи слід починати з нової сторінки.

Першою сторінкою звіту є титульний аркуш, який включається до загальної нумерації сторінок роботи. Номер сторінки на титульному аркуші не ставиться. Сторінки звіту нумерують арабськими цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації по тексту. Номер сторінки ставиться у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти». Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача вищої освіти за освітнім компонентом.

Зокрема, оцінювання курсової роботи за освітньо-професійною програмою «Соціальна та молодіжна робота» базується на комплексному підході, що передбачає аналіз як теоретичної підготовки, так і здатності до практичного вирішення соціальних проблем. Критерії оцінювання охоплюють три ключові вектори: змістовну наповненість (глибину розкриття теми та обґрунтування соціальних технологій), технічну якість оформлення (відповідність академічним стандартам та ДСТУ) та рівень публічного захисту

(вміння аргументувати власну позицію та володіння фаховим категоріальним апаратом). Такий підхід дозволяє не лише констатувати обсяг засвоєних знань, а й верифікувати готовність майбутнього фахівця до реалізації соціальних проєктів та надання якісних соціальних послуг у громадах

Загальна оцінка за виконання курсової роботи формується на основі трьох компонентів: зміст та якість дослідження (60%), оформлення (20%) та захист роботи (20%).

Змістовний блок (до 60 балів) оцінює, наскільки глибоко студент «занурився» в тему соціальної проблеми.

Критерій	Опис	Максимальна сума балів
Актуальність і обґрунтування	Чіткість формулювання об'єкта, предмета, мети та завдань. Обґрунтування важливості теми для сучасної соціальної сфери.	10
Теоретичний аналіз	Глибина опрацювання наукових джерел, нормативно-правової бази та міжнародного досвіду.	15
Аналітико-практична частина	Аналіз діяльності конкретної установи (ЦСС, молодіжний центр, ГО). Наявність власного дослідження або розробки соціального проєкту.	20
Логіка та цілісність	Послідовність викладу, наявність висновків до кожного розділу та загальних висновків, що відповідають завданням.	10
Академічна доброчесність*	Відсутність плагіату**, коректність цитувань.	5

*Для здобувачів спеціальності 231 «Соціальна робота» академічна доброчесність є критично важливою, оскільки майбутня професія базується на етичних принципах.

**Для перевірки на плагіат університетами використовуються системи академічного рівня (Unicheck, StrikePlagiarism, ін.). Ці сервіси є найбільш точними, оскільки мають доступ до закритих репозиторіїв та баз наукових праць України. Користування ними є платним. Для попередньої самоперевірки здобувачам доцільно використовувати допоміжні безкоштовні/умовно-безкоштовні онлайн-сервіси (Plag.com.ua, Skandy, Editpad.org). Ці інструменти допоможуть знайти «слабкі місця» перед офіційною здачею роботи.

Блок оформлення (до 20 балів) оцінює відповідність пояснювальної записки встановленим державним стандартам та академічним вимогам щодо структурування тексту, технічного дизайну ілюстративних матеріалів і коректності бібліографічного опису джерел.

Критерій	Опис	Максимальна сума балів
Дотримання стандарту ДСТУ	Правильність оформлення титульного аркуша, змісту, посилань та списку літератури (мінімум 15–20 джерел).	10
Грамотність:	Відсутність орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок.	5
Візуалізація:	Наявність та якість таблиць, графіків, схем, що ілюструють результати дослідження.	5

Захист роботи (до 20 балів) – це перевірка професійної компетентності майбутнього соціального працівника.

Критерій	Опис	Максимальна сума балів
Доповідь	Вміння коротко і чітко викласти основні результати, використовуючи професійну термінологію, побудова доповіді, стиль промови	10
Дискусія	Впевнені та аргументовані відповіді на запитання, демонстрація критичного мислення	5
Презентація	Якість ілюстративного матеріалу (PowerPoint), що підсилює виступ. <i>(Не є обов'язковою! У разі використання мультимедійної презентації, вона має містити не більше 7–10 слайдів, що візуалізують статистичні дані, схеми взаємодії суб'єктів соціальної роботи або структуру запропонованого рішення).</i>	5

Курсова робота зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «Дніпровська політехніка». Основні критерії оцінювання результату захисту звіту курсової роботи представлені в таблиці 4.1.

Таблиця 4.1

**Шкала оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти,
прийнята в НТУ «Дніпровська політехніка»**

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90–100	відмінно /Excellent
74–89	добре /Good
60–73	задовільно /Satisfactory
0–59	незадовільно /Fail

Оцінка за курсову роботу фіксується у відомості та індивідуальному навчальному плані.

Результати захисту здобувачами вищої освіти курсової роботи, пропозиції щодо подальшого удосконалення цього виду навчальної роботи щороку обговорюються на засіданні кафедри.

5. ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ КУРСОВИХ РОБІТ

Захист курсової роботи є підсумковим етапом її виконання, що проводиться у терміни, визначені графіком освітнього процесу. Процедура захисту включає такі етапи:

1. Допуск до захисту: здобувач освіти подає завершену роботу керівнику (у друкованому або електронному вигляді) не пізніше ніж за 10 днів до дати захисту. Науковий керівник перевіряє роботу на відповідність вимогам та коректність цитувань. За умови позитивного висновку керівник допускає роботу до захисту.

2. Регламент публічного виступу: захист розпочинається з доповіді здобувача освіти, яка має тривати 5–7 хвилин. У доповіді обов'язково висвітлюються: актуальність теми (чому це важливо для сучасної соціальної роботи); мета та об'єкт дослідження; ключові результати аналізу соціальної проблеми; власні пропозиції або розроблена програма/проект соціального втручання.

3. Дискусія та відповіді на запитання: після доповіді здобувачеві ставляться запитання по суті дослідження (Додаток В). Здобувач освіти повинен продемонструвати: вміння оперувати професійною термінологією; здатність аргументовано захищати власні висновки; розуміння практичного застосування результатів роботи в діяльності соціальних служб чи молодіжних центрів.

4. Оголошення результатів: оцінка виставляється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу («відмінно», «добре»,

«задовільно») та шкалу ECTS. Курсова робота з незадовільною оцінкою підлягає переробленню впродовж терміну, встановленого кафедрою. Курсова робота, написана на тему, не узгоджену з керівником, не затверджену в установленому порядку, або самостійно видозмінену студентом, для рецензування й захисту не приймається.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Основні джерела

1. Положення про організацію освітнього процесу Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» / Мін-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. Дніпро : НТУ «ДП», 2024. 46 с.

2. ДСТУ 3008-2015. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 26 с.

3. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2017. 16 с.

4. Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» / Мін-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2024. 33 с.

5. Актуальні питання соціальної роботи : навч. посіб./ О. М. Денисюк та ін. ; ред. кол.: О. В. Епель, Т. Л. Лях, І. В. Силантьєва. Ужгород : РІК-У, 2023. 420 с.

6. Єрьоміна Л. Є. Практикум з соціальної роботи. Част. I : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Л. Є. Єрьоміна; за заг. ред. О. В. Федорової. Мелітополь : ФОП Однорог Т. В., 2017. 140 с.

7. Лукашевич М. П., Семигіна Т. В. Соціальна робота: теорія і практика:

підручник. Київ: Каравела, 2015.

8. Маматова Т. В., Кравцова Т. В., Серьогіна Н. К. Системи менеджменту соціальної відповідальності на основі стандартів ISO як фактор забезпечення сталого розвитку. *Управління проектами та розвиток виробництва*. 2019. № 2(70). С. 13–23. URL: <http://www.pmdp.org.ua/index.php/ru/2019/2-70-2019?id=1712>

9. Кравцов О. В., Кравцова Т. В., Лащенко О. В. Державна політика в сфері вищої освіти України в умовах цифровізації. *Вісник національного університету цивільного захисту України: серія «Державне управління»*. 2021. Випуск 1(14). С. 73–85. DOI: 10.52363/2414-5866-2021-1-10. URL: <http://vdu-nuczu.net/ua/2-uncategorised/95-vipusk-1-14-2021>.

10. Кравцова Т. В., Лащенко О. В., Кравцов О. В. Використання маркетингового підходу в діяльності органів публічного управління медичною сферою. *Аспекти публічного управління*. 2021. Т. 9. № 4. С. 72–84. doi: <https://doi.org/10.15421/152139>

11. Кравцова Т. В., Кірсєва О. Б. Проектний офіс та агенція місцевого розвитку як інструменти реалізації новітніх підходів до розвитку територіальних громад в Україні (Section 7. Project office and local development agency as tools for implementing the latest approaches to the development of local communities in Ukraine). *Development vectors in public management and administration* : collective monograph. Riga, Latvia : Publishing House «Baltija Publishing», 2021. 338 p. P. 141–165. doi : <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-082-7-7>.

12. Семигіна Т. В. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с

13. Науково-методичний семінар «Вплив війни з російською федерацією на громадське здоров'я в Україні та оптимізація підготовки спеціалістів з громадського здоров'я та клінічної психології здатних вирішувати глобальні медичні виклики, які зумовлені війною» (Г. Слабкий, 2023 рік). URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/53702>

14. Розробка та фінансування регіональних і місцевих програм громадського здоров'я: операційний посібник / В. Ляшко, Н. Півень, М. Брага та ін. *Центр громадського здоров'я*. URL: <http://www.phc.org.ua>

15. Хожило І. І. Публічноуправлінські аспекти розбудови національної системи охорони громадського здоров'я в Україні: кол. моногр. *Модернізація публічного управління в умовах глобальних змін світового простору*. Львів-Торунь: Ліга-Прес, 2021. 258 с.

Нормативні документи

1. Постанова КМУ від 27 грудня 2017 р. № 1101 Про утворення Національної служби здоров'я України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1101-2017-%D0%BF>

2. Програма Психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в Україні. URL: https://ukraine.iom.int/sites/g/files/tmzbd11861/files/documents/MHP%20Snapshot%20for%20WMHD%202022_ukr%20%283%29.pdf

3. Про затвердження Положення про Єдину інформаційну систему соціальної сфери : Постанова Каб. Міністрів України від 14.04.2021 р. № 404. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/404-2021-п#Text>

4. Про систему громадського здоров'я: закон України від 6 вересня 2022 року № 2573. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text>

5. Про соціальні послуги: Закон України від 17 січня 2019 р. № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>

6. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю: Закон України № 2558-III від 21.06.2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14>

7. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: указ Президента України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>

8. Основи законодавства України про охорону здоров'я : закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII (із змінами): URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>

Додаткові джерела

1. Державне управління охороною здоров'я: теорія і практика: навч. посіб. у таблицях і схемах / І. І. Хожило, С. М. Мороз. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2020. 103 слайд-схеми.
2. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року: Протокол ООН від 08.06.1977 р. : станом на 8 груд. 2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text
3. Землянська Н., Семигіна Т. Зміст соціальної роботи з трудовими мігрантами з огляду на специфіку мобільності робочої сили. *Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи: м-ли Всеукр.наук.-практ. конф.* (Умань, 11 жовтня 2019 р.). Умань : ВІЗАВІ, 2019. С. 50–53.
4. Книш С. В. Удосконалення публічного управління сферою охорони здоров'я в Україні: аналіз реформи та європерспективи. *Актуальні проблеми правознавства*. 2019. Вип. 1. С. 54–59. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprpr_2019_1_11
5. Кравцова Т. В. Розвиток системи охорони здоров'я в Україні та здоров'язбереження населення: євроінтеграційний аспект. *Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України* : матеріали XIX-ї регіон. наук.-практ. конф. 16 червня 2022 р., Дніпро / за заг. ред. Л.Л. Прокопенка. Дніпро : НТУ ДП, 2022. С. 64–67.
6. Кравцова Т. В. Емпіричні методи та їх роль в науковому дослідженні студента. *Інноваційний розвиток і підвищення рівня спроможності об'єднаних територіальних громад*: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, м. Дніпро, 30 жовтня – 29 листопада 2019 р. / за заг. ред. І. А. Чикаренко. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2019. С. 357–361. URL: http://www.dridu.dp.ua/konf/konf_dridu/2019_11_29_materialy_mup.pdf.
7. Маматова Т. В., Чикаренко І. А., Кравцова Т. В. Пріоритетні завдання державної політики реформування вторинної ланки медичних закладів в Україні. *Формування дієвих механізмів державного управління з забезпечення*

державної безпеки: круглий стіл за міжнар. участю, м. Харків, 14 трав. 2021 р. Харків: Нац. ун-т цивільного захисту України, 2021. С. 215–218. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/12968/3/ZBNMKS2021.pdf>.

8. Соціальний менеджмент як елемент системи управління ОТГ. *Інноваційний розвиток і підвищення рівня спроможності об'єднаних територіальних громад*: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, м. Дніпро, 30 жовтня – 29 листопада 2019 р. / за заг. ред. І. А. Чикаренко. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2019. С. 137–141. URL: http://www.dridu.dp.ua/konf/konf_dridu/2019_11_29_materialy_mup.pdf.

9. Європейська програма роботи, 2020–2025: Спільні дії для міцнішого здоров'я. Копенгаген: Європейське регіональне бюро ВООЗ; 2021. URL: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/345924/WHO-EURO-2021-1919-41670-59496-ukr.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

10. Паршикова А. Міжнародний досвід реформування системи охорони здоров'я (досвід країн Європейського Союзу). *Інформаційна довідка, підготовлена Європейським інформаційно-дослідницьким центром на запит народного депутата України*. URL: <http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/29185.pdf>

11. Ресурси системи охорони здоров'я в умовах війни: аналітична записка НІСД, жовтень 2022 р. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/resursy-systemy-okhorony-zdorovya-v-umovakh-viyny-zhovten-2022r>

12. Столярик О. Ю., Семигіна Т. В. Допомога сім'ями, які виховують дітей з аутизмом: що можуть соціальні працівники? *Pedagogical concept and its features, social work and linguology*. Dallas: Primedia eLaunch LLS, 2020. DOI: <https://doi.org/10.36074/pcaifswal.ed1.02>

13. Khozhylo I. et al. Local self-government in the focus of the medical reform in Ukraine: analysis of powers. *Theoretical and Empirical Researches in Urban Management. TERUM*. Vol. 15, Issue 2, May, 2020. URL: <https://www.jstor.org/stable/26915288?seq=1>

14. Global Definition of Social Work. *IFSW, IASSW*. 2014. URL:

<https://www.ifsw.org/what-issocial-work/global-definition-of-social-work>

Інформаційні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України. URL: <https://moz.gov.ua/>
2. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>
3. Спільний зі Світовим Банком проект МОЗ України: Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей. URL: <http://wb.moz.gov.ua>
4. Global Forum for Health Research. URL: http://www.who.int/workforcealliance/_partners/member_list/gfhr/en/

**ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ
ТИТУЛЬНОГО АРКУША КУРСОВОЇ РОБОТИ**

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
Навчально-науковий інститут державного управління
Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

КУРСОВА РОБОТА
з дисципліни «Соціальна робота з цільовими групами»
на тему:
«Соціальна допомога та підтримка осіб з обмеженими можливостями»

здобувача вищої освіти Артеменка Назара Любомировича
(прізвище, ім'я, по-батькові)
академічної групи 231-22-1 ІДУ
(шифр групи)
спеціальності 231 Соціальна робота
(код і назва спеціальності)
за ОПП Соціальна та молодіжна робота
(назва ОПП)

Здобувач вищої освіти _____ Н. Л. Артеменко
(підпис) (прізвище, ініціали)

Керівник курсової роботи
к.т.н., доц., доцент
кафедри державного
управління і місцевого
самоврядування _____ Т. В. Кравцова
(підпис) (прізвище, ініціали)

Дніпро

2025

ПРИКЛАД ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРЕТИЧНІ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ.....	5
1.1. Феномен обдарованості: соціально-психологічний портрет та специфіка потреб дитини.....	5
1.2. Державна політика та нормативне забезпечення розвитку інтелектуального і творчого потенціалу дітей в Україні.....	10
1.3. Соціальні ризики та бар'єри у процесі соціалізації обдарованих дітей (булінг, перфекціонізм, соціальна ізоляція).....	16
РОЗДІЛ 2	
ТЕХНОЛОГІЇ ТА НАПРЯМИ ПРАКТИЧНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ.....	21
2.1. Форми та методи діяльності соціального працівника у закладах освіти та позашкільних центрах.....	21
2.2. Соціальна підтримка сім'ї, яка виховує обдаровану дитину: напрями консультативної допомоги.....	27
2.3. Досвід діяльності громадських організацій та молодіжних хабів у розвитку талантів в умовах кризових викликів.....	34
ВИСНОВКИ	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	46
ДОДАТКИ	49

Орієнтовний перелік запитань під час захисту курсової роботи

1. Чим зумовлений вибір саме цієї теми? Яка її актуальність для конкретного регіону чи громади сьогодні?
2. Які методи дослідження ви використовували і чому вони були найбільш ефективними для вивчення вашої цільової групи?
3. У чому полягає відмінність між об'єктом та предметом вашого дослідження?
4. Які основні чинники (соціальні, економічні, психологічні) впливають на виникнення досліджуваної вами проблеми?
5. Яка нормативно-правова база регулює соціальну роботу з обраною категорією клієнтів (назвіть основні Закони чи Постанови)?
6. Які міжнародні моделі соціальної чи молодіжної роботи ви розглядали і чи можна їх адаптувати до українських реалій?
7. Які конкретні соціальні технології (наприклад, кейс-менеджмент, соціальний супровід, адвокація) ви пропонуєте застосувати?
8. На базі якої установи (ЦСС, молодіжний центр, служба у справах дітей, ін.) ви пропонуєте реалізувати ваші заходи?
9. Як ви плануєте залучати ресурси (волонтерів, фінансування, партнерів) для реалізації ваших пропозицій?
10. Які кількісні та якісні показники будуть свідчити про ефективність запропонованої вами програми?
11. З якими етичними дилемами може зіткнутися соціальний працівник при вирішенні цієї проблеми?
12. Як ви забезпечите дотримання принципу конфіденційності у вашому дослідженні?
13. Як ви особисто ставитеся до обраної проблеми? Чи не виникає у вас ризику емоційного вигорання під час роботи з цією групою?
14. У чому полягає специфіка залучення молоді до втілення ваших пропозицій (як ви будете їх мотивувати)?
15. Які інструменти молодіжної участі (наприклад, молодіжна рада, опитування, форум-театр) ви інтегрували у свою роботу?

Навчальне видання

Хожило Ірина Іванівна

Кравцова Тетяна Василівна

**СОЦІАЛЬНА РОБОТА З
ЦІЛЬОВИМИ ГРУПАМИ**

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи
для здобувачів ступеня бакалавра
освітньо-професійної програми «Соціальна та молодіжна робота»
зі спеціальності 231 Соціальна робота

Видано в авторській редакції.

Електронний ресурс.

Підписано до видання 02.09.2025. Авт. арк. 1,08.

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка».
49005, м. Дніпро, просп. Дмитра Яворницького, 19.